

JONES, JOHN (EMLYN) ('Ioan Emlyn'; 1818 - 1873), gweinidog gyda'r Bedyddwyr, bardd a llenor

Enw: John (Emlyn) Jones

Ffugenw: Ioan Emlyn

Dyddiad geni: 1818

Dyddiad marw: 1873

Rhyw: Gwryw

Galwedigaeth: gweinidog gyda'r Bedyddwyr, bardd a llenor

Maes gweithgaredd: Crefydd; Eisteddfod; Llenyddiaeth ac Ysgrifennu; Barddoniaeth; Ysgolheictod ac Ieithoedd

Awdur: Robert Thomas Jenkins

Ganwyd yng Nghastellnewydd Emlyn. Prentisiwyd ef gydag oriadurwr yng Ngherrigywel (sgrifennodd ar hanes y lle yn *Golud yr Oes*, 1863), a bu gyda Chymreigyddion y Fenni (1838) a Chymreigyddion Llangynidr. Symudodd i Gaerdydd, i swyddfa'r *Principality* - yno y bu â rhan yng nghyfieithu esboniad Gill.

Dechreuodd bregethu ar adeg anhysbys (y mae'n wir yn hynod anodd cael hyd i ddyddiadau pendant yn ei yrfa), a bu'n weinidog ym Mhontypridd, Pen-y-cae ('Ebbw Vale'), Caerdydd, Merthyr Tydfil, a Llandudno, gan ddychwelyd wedyn i Ben-y-cae, lle y bu farw fis Ionawr 1873. Yr oedd yn llenor toreithiog; bu'n olygydd *Y Bedyddiwr* a *Seren Cymru*, a dug allan argraffiad helaethedig o *Hanes Prydain Fawr* **Titus Lewis**. Cyhoeddodd *Gramadeg Cerdadorol*, 1860; *Tiriad y Ffrancod ym Mhencaer*, 1856; a llyfrau eraill. Ymgymherth â dal ymlaen ar *Y Parthysylludd*, gwaith daearyddol a adewsid heb ei orffen gan **John Jenkins** o'r Hengoed a **Thomas Williams**, ' Gwilym Morgannwg ', a daliodd ati hyd ei farw - cwplawyd y gwaith gan **J. Spinther James** yn 1875.

Enillodd y gadair yn eisteddfod genedlaethol Dinbych (1860) ac mewn eisteddfod daleithiol ym Môn (1871), a chyhoeddodd yn 1871 awdlau anfuddugol a anfonasai i eisteddfodau eraill. Ond diamau mai ei gân ' Bedd y Dyn Tylawd ' sydd debycaf o gadw ei enw'n fyw. Cafodd radd LL.D. gan Brifysgol Glasgow yn 1863.

Awdur

Yr Athro Emeritus Robert Thomas Jenkins, (1881 - 1969)

Ffynonellau

Y Gwyddoniadur Cymreig (1889â€"96), ail arg., x, 652-3

Y Traethodydd, 1903, 434

Y Geninen, Mawrth 1893, 70

A roll of the graduates of the University of Glasgow from 31st December, 1727 to 31st December, 1897 With short biographical notes (Glasgow 1898), 300

Delweddau

John Jabez Edwin Mayall, John Cochran, **John Emlyn Jones**

LIGC: Memorial of John Emlyn Jones (Ioan Emlyn) at Glyn Ebwy

Dolenni Ychwanegol

VIAF: 16950318

Wikidata: Q20733348

Dyddiad cyhoeddi: 1953

Hawlfraint Erthygl: <http://rightsstatements.org/page/InC/1.0/>

Mae'r Bywgraffiadur Cymreig yn cael ei ddarparu gan Lyfrgell Genedlaethol Cymru a Chanolfan Uwchefrydiau Cymreig a Cheltaidd Prifysgol Cymru. Mae ar gael am ddim ac nid yw'n derbyn cymorth grant. Byddai cyfraniad ariannol yn ein helpu i gynnal a gwella'r wefan er mwyn i ni fedru parhau i gydnabod Cymry sydd wedi gwneud cyfraniad nodedig i fywyd yng Nghymru a thu hwnt.

Ewch i'n tudalen codi arian am ragor o wybodaeth.

Arddull APA

Jenkins, R. T., (1953). JONES, JOHN (EMLYN) ('Ioan Emlyn'; 1818 - 1873), gweinidog gyda'r Bedyddwyr, bardd a llenor. *Y Bywgraffiadur Cymreig*. Adferwyd 11 Tac 2024, o <https://bywgraffiadur.cymru/article/c1-JONE-EML-1818>

Preifatrwydd a Chwci
Hawffraint
Y Prosiect
Cymorth
Cysylltu

LGC
NLW

LLYFRGELL
THE NATION

Yn ddiwydian
Llywodraeth Cymru
Sponsored by
Welsh Government